

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (seitsemäs jaosto)

11 päivänä tammikuuta 2024*

Ennakkoratkaisupyyntö – Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artikla – Valtiontuet – Uusiutuvan energian tuki – Uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön toimitusta koskeva velvollisuus – Sisämarkkinoille soveltuva tuki – Tuen ennakoilmoitus – SEUT 108 artiklan 3 kohta – Mahdollisuus määrätä rahamääräinen seuraamus ennen kyseistä ilmoitusta tapahtuneesta toimitusta koskevan velvollisuuden noudattamatta jättämisestä

Asiassa C-220/23,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział Gospodarczy i Własności Intelektualnej (Varsovan ylioikeus, kaupallisten ja immateriaalioikeudellisten asioiden jaosto, Puola) on esittänyt 22.3.2022 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 5.4.2023, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

R. sp. z o.o.

vastaan

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (seitsemäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: toisen jaoston puheenjohtaja A. Prechal (esittelevä tuomari), joka hoitaa seitsemännen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit N. Wahl ja M. L. Arastey Sahún,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian perustellulla määräyksellä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artiklan mukaisesti,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

määräyksen

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEUT 108 artiklan 3 kohdan viimeisen virkkeen ja SEU 4 artiklan 3 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain R. sp. z o.o ja Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (energia-alan sääntelyviraston pääjohtaja, Puola; jäljempänä URE:n pääjohtaja) ja joka koskee R:lle määrättyä rahamääräistä seuraamusta sen johdosta, ettei se ollut noudattanut alkuperäsertifikaattien hankkimista ja esittämistä koskevia velvollisuuksia, jotka sille oli asetettu Puolassa sijaitsevista uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tuottajien tukijärjestelmän nojalla

Puolan oikeus

- 3 Sen 10.4.1997 annetun energialain (ustawa – Prawo energetyczne), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiaan, 9a §:ssä säädettiin seuraavaa:

”1. Jäljempänä 1a momentissa tarkoitettujen energia-alan yritysten, loppukäyttäjien sekä raaka-aineiden välittäjäyritysten tai meklariyritysten on 9 momentin nojalla annetuissa säännöksissä määritellyissä rajoissa

- 1) hankittava ja esitettävä URE:n pääjohtajalle kuoletusta varten – – alkuperäsertifikaatti, joka on annettu Puolan tasavallan alueella sijaitsevista [uusiutuvista] lähteistä tuotetulle sähkölle, tai
- 2) suoritettava 5 momentissa asetetussa määräajassa korvaava maksu, joka lasketaan 2 momentissa määriteltyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaan.

1a. Niissä 1 ja 8 momentissa tarkoitettua velvollisuutta ovat velvollisia noudattamaan

- 1) energia-alan yritys, jonka toimialana on sähkön tuotanto tai kauppa ja joka myy sähköä loppukäyttäjille

--

5. Edellä 1 momentin 2 kohdassa – – tarkoitettut korvaavat maksut ovat kansallisen ympäristönsuojelu- ja vesienhoitorahaston tuloja, ja ne on maksettava kyseisen rahaston pankkitilille kunkin vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä edellisen kalenterivuoden osalta.

--

9. Talousministeri määrittää asetuksella [1 momentissa] – – tarkoitettujen velvollisuuksien yksityiskohtaisen soveltamisalan.

--”

4 Energialain 56 §:n 1 momentin 1a kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Mikäli velvollisuutta hankkia ja esittää URE:n pääjohtajalle kuoletusta varten alkuperäsertifikaatti tai biokaasun alkuperäsertifikaatti taikka velvollisuutta suorittaa korvaava maksu ei ole noudatettu, tästä noudattamatta jättämisestä määrätään rahamääräinen seuraamus.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 5 Puolan tasavalta otti vuonna 2005 käyttöön alkuperäsertifikaattijärjestelmän, jonka tarkoituksena on tukea uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tuottajia (jäljempänä vihreä sähkö). Tällaiset sertifikaatit asetetaan maksutta kyseisten tuottajien saataville niiden tuottaman vihreän sähkön perusteella, kun taas muut energia-alan yritykset ja muun muassa ne, jotka myyvät sähköä loppukäyttäjille, ovat velvollisia ostamaan sertifikaatit kyseisiltä tuottajilta ja esittämään ne URE:n pääjohtajalle niiden kuoletusta varten sen määrän mukaisena, joka vastaa tiettyä prosenttiosuutta niiden myymästä sähkömäärästä.
- 6 Vuonna 2013 R., joka on sähkönmyyntiä harjoittava yritys, jota koskee energialain 9a §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetty velvollisuus hankkia ja esittää sen myymiin sähkömääriin liittyvät alkuperäsertifikaatit, myi sähköä ferroseoksia valmistavalle yhtiölle H. S.A:lle sekä muille asiakkaille.
- 7 Täyttääkseen tämän velvollisuutensa loppukäyttäjille vuonna 2013 myymiensä sähkömäärien osalta R. esitti URE:n pääjohtajalle näitä määriä vastaavat alkuperäsertifikaatit, mutta nämä sertifikaatit eivät kuitenkaan kattaneet H:lle toimitettua sähkömäärää.
- 8 R. nimittäin katsoi, ettei H:lle toimitettua sähköä ollut tarkoitettu H:n omaan kulutukseen, joten H. ei ollut tämän sähkömäärän osalta loppukäyttäjä. Energialain 9a §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetty velvollisuus ei siis koske kyseiselle yhtiölle toimitettua määrää.
- 9 URE:n pääjohtaja katsoi 20.12.2018 tekemässään päätöksessä, että H:lle myyty sähkömäärä oli itse asiassa tarkoitettu sen omaan kulutukseen ja siihen oli täten sovellettava kyseistä velvollisuutta, ja totesi yhtäältä, ettei R. ollut noudattanut mainittua velvollisuutta eikä maksanut korvaavaa maksua, ja määräsi toisaalta R:lle kyseisen lain 56 §:n 1 momentin 1a kohdan nojalla 19 898 182,35 Puolan zlotyn (PLN) (n. 4 476 096,12 euroa) suuruisen rahamääräisen seuraamuksen kyseisen velvollisuuden noudattamatta jättämisestä.
- 10 Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Varsovan alueellinen tuomioistuin – kilpailu- ja kuluttajansuoja-asioiden tuomioistuin, Puola), jossa R. nosti kanteen, hyväksyi kanteen osittain ja kumosi kyseisen päätöksen siltä osin kuin siinä määrättiin rahamääräinen seuraamus.
- 11 Kyseinen tuomioistuin katsoi tässä tarkoituksessa, että vaikka URE:n pääjohtajalla oli energialain 56 §:n 1 momentin 1a kohdan nojalla lähtökohtaisesti peruste määrätä R:lle rahamääräinen seuraamus siitä, ettei se ollut noudattanut velvollisuutta esittää alkuperäsertifikaatit H:lle toimitetun sähkömäärän osalta, SEUT 108 artiklan 3 kohta oli kuitenkin esteenä tälle.
- 12 Mainitun tuomioistuimen mukaan valtioneustesta SA.37345 (2015/NN) – Puola – Puolan alkuperäsertifikaatteja koskeva järjestelmä uusiutuvan energian tukemiseksi ja alennus uusiutuvan energian sertifikaatteja koskevasta velvollisuudesta aiheutuvista kustannuksista

energiavaltaisille käyttäjille – 2.8.2016 annetusta komission päätöksestä C(2016) 4944 final (EUVL 2016, C 471, s. 1; jäljempänä 2.8.2016 annettu lopullinen päätös) nimittäin ilmenee, että Puolan alkuperäsertifikaatteja koskevaa järjestelmää on pidettävä valtiontukena. Vaikka Euroopan komissio oli tällä päätöksellä todennut kyseisen järjestelmän sisämarkkinoille soveltuvaksi, sen täytäntöönpano mainittua päätöstä edeltävän ajanjakson osalta on kuitenkin SEUT 108 artiklan 3 kohdan vastaista.

- 13 URE:n pääjohtaja valitti tästä tuomiosta Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział Gospodarczy i Własności Intelektualnejin (Varsovan ylioikeus, kaupallisten ja immateriaalioikeudellisten asioiden jaosto, Puola) ja vetosi muun muassa SEUT 108 artiklan 3 kohdan rikkomiseen.
- 14 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa 2.8.2016 annetun lopullisen päätöksen perusteella, että säännökset, joilla otetaan käyttöön alkuperäsertifikaatteja koskeva velvollisuus, on otettu osaksi Puolan oikeusjärjestystä SEUT 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti.
- 15 Se katsoo kuitenkin, ettei unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä ole vielä ratkaistu kysymystä siitä, onko yritykselle mahdollista määrätä rahamääräinen seuraamus sellaisten kansallisten säännösten perusteella, jotka koskevat SEUT 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti toteutettua tukijärjestelmää, erityisesti siinä tapauksessa, että kyseinen tukijärjestelmä on myöhemmin todettu sisämarkkinoille soveltuvaksi.
- 16 Se pitää tältä osin mahdollisena katsoa, että samoin kuin ilmoittamatta jätetyn tuen saajankin on otettava huomioon, että tuki on maksettava takaisin, myös yrityksen, johon sovelletaan tällaisesta tukijärjestelmästä johtuvia velvollisuuksia ja joka on vakuuttunut siitä, ettei kyseisestä järjestelmästä ole tehty ilmoitusta, on voitava luottaa siihen, ettei sille määrätä seuraamuksia näiden velvollisuuksien noudattamatta jättämisestä.
- 17 Vastaavaa puoltaa SEUT 108 artiklan 3 kohdassa määrätyn kiellon tehokkuus sekä se, että varat, jotka saadaan energialain 9a §:n 1 momentin 2 kohdassa ja 5 momentissa tarkoitettu korvaavasta maksusta, ja varat, jotka saadaan maksun laiminlyönnistä johtuvista seuraamuksista, on tarkoitettu tuen rahoittamiseen, joten korvaava maksu on – toisin kuin URE:n pääjohtaja väittää – erottamaton osa tukea.
- 18 Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział Gospodarczy i Własności Intelektualnej on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [SEUT] 108 artiklan 3 kohtaa, luettuna yhdessä [SEU] 4 artiklan 3 kohdan kanssa, tulkittava siten, että kun valtiontuesta ei ole ilmoitettu [komissiolle] – vaikka komissio on myöhemmin antanut päätöksen, jolla se on todennut tuen sisämarkkinoille soveltuvaksi –, rahamääräistä seuraamusta ei voida määrätä yritykselle, joka ei täyttänyt [mainitun] tuen toteuttamista koskevan kansallisen säännöksen mukaista velvollisuuttaan ajanjaksolla, jolloin komissio ei vielä ollut antanut päätöstään?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 19 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artiklassa määrätään, että jos ennakkoratkaisukysymykseen annettava vastaus on selvästi johdettavissa oikeuskäytännöstä, unionin tuomioistuin voi esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa päättää ratkaista asian perustellulla määräyksellä.
- 20 Tätä määräystä on sovellettava käsiteltävänä olevaan asiaan.
- 21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ainoalla kysymyksellään lähinnä, onko SEUT 108 artiklan 3 kohdan viimeistä virkettä, luettuna yhdessä SEU 4 artiklan 3 kohdan kanssa, tulkittava siten, että se on esteenä sille, että yritykselle määrätään rahamääräinen seuraamus sellaisen velvollisuuden noudattamatta jättämisestä, joka on osa valtiontukitoimenpidettä, joka on toteutettu ennen kuin komissio teki lopullisen päätöksen, jolla kyseinen tuki todettiin sisämarkkinoille soveltuvaksi, kun asianomaisen velvollisuuden noudattamatta jättäminen on tapahtunut kyseisen päätöksen tekemistä edeltävällä ajalla.
- 22 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että tämä kysymys liittyy vuonna 2005 käyttöön otettuun Puolan alkuperäsertifikaatteja koskevaan järjestelmään, jonka tarkoituksena on tukea uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tuottajia Puolassa. Vaikka kyseessä on komission mukaan SEUT 108 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluva valtiontukijärjestelmä, Puolan viranomaiset ilmoittivat kyseisestä järjestelmästä komissiolle vasta vuonna 2013, koska ne olivat alun perin olettaneet, ettei tällaista järjestelmää voida luokitella valtiontueksi. Komissio totesi 2.8.2016 antamassaan lopullisessa päätöksessä, että kyseinen järjestelmä soveltuu sisämarkkinoille, mutta se arvosteli järjestelmän ennen aikaista toteuttamista.
- 23 Tässä yhteydessä esitetty kysymys, sellaisena kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on sen perustellut, koskee sellaisen rahamääräisen seuraamuksen yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa, joka on määrätty yritykselle sen vuoksi, ettei se ole täyttänyt muun muassa velvollisuuttaan hankkia ja esittää alkuperäsertifikaatit kaiken myymänsä sähkön osalta, kun tämän velvollisuuden osalta on 2.8.2016 annetun lopullisen päätöksen perusteella selvää, että se on osa samaa valtiontukijärjestelmää.
- 24 Tämän jälkeen on ensimmäiseksi huomautettava, että SEUT 108 artiklan 3 kohdassa otetaan käyttöön uusien tukisuunnitelmien ennakkovalvonta. Näin järjestetyllä ennakkovalvonnalla pyritään siihen, että pelkästään sisämarkkinoille soveltuvat tuet toteutetaan. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi tukisuunnitelman toteuttamista lykätään siihen saakka, kunnes epäily sen soveltuvuudesta sisämarkkinoille poistetaan komission lopullisella päätöksellä (tuomio 5.3.2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, 84 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 25 Tässä yhteydessä ilmoitusvelvollisuus on yksi keskeisistä seikoista valvontajärjestelmässä, joka EUT-sopimuksessa on perustettu valtiontukien alalla. Tässä järjestelmässä jäsenvaltioilla on velvollisuus yhtäältä ilmoittaa komissiolle kustakin toimenpiteestä, jolla on tarkoitus myöntää tai muuttaa SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea, ja toisaalta olla SEUT 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti toteuttamatta tällaista toimenpidettä niin kauan kuin mainittu Euroopan unionin toimielin ei ole tehnyt kyseistä toimenpidettä koskevaa lopullista päätöstä (tuomio 24.11.2020, Viasat Broadcasting UK, C-445/19, EU:C:2020:952, 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 26 SEUT 108 artiklan 3 kohdan kiellon tarkoituksena on sen takaaminen, etteivät tuen vaikutukset toteudu ennen kuin komissiolla on ollut kohtuullisesti aikaa tarkastella suunnitelmaa yksityiskohtaisesti ja aloittaa tarvittaessa SEUT 108 artiklan 2 kohdassa määrätty menettely (tuomio 24.11.2020, Viasat Broadcasting UK, C-445/19, EU:C:2020:952, 20 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 27 Tässä valtiontukien valvontajärjestelmässä yhtäältä kansallisten tuomioistuinten ja toisaalta komission tehtävät ovat toisiaan täydentävät mutta erilliset, sillä kansalliset tuomioistuimet huolehtivat etenkin siihen saakka, kunnes komissio tekee lopullisen päätöksen, yksityisten oikeuksien suojaamisesta silloin, kun valtion viranomaiset ovat mahdollisesti rikkoneet SEUT 108 artiklan 3 kohdassa määrättyä kieltoa (tuomio 15.9.2016, PGE, C-574/14, EU:C:2016:686, 30 ja 31 kohta).
- 28 Kyseisten sääntöjen soveltaminen perustuu vilpittömän yhteistyön velvollisuuteen, ja tässä yhteistyössä muun muassa kansallisten tuomioistuinten on toteutettava kaikki yleiset tai erityiset toimenpiteet, joilla varmistetaan unionin oikeuteen perustuvien velvoitteiden täytäntöönpano, ja pidättäydyttävä toimenpiteistä, jotka voivat vaarantaa perussopimuksen tavoitteiden toteutumisen, kuten SEU 4 artiklan 3 kohdasta ilmenee (ks. vastaavasti tuomio 21.11.2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, 41 kohta).
- 29 Toiseksi vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee yhtäältä, että tukitoimenpide, joka on toteutettu SEUT 108 artiklan 3 kohtaan perustuvien velvollisuuksien vastaisesti, on sääntöjenvastainen (tuomio 8.12.2011, Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 30 Toisaalta unionin tuomioistuin on katsonut tilanteessa, jossa komissio on antanut käsiteltävänä olevan asian tavoin SEUT 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti toteutetun tuen osalta lopullisen päätöksen, jossa se toteaa kyseisen tuen soveltuvan sisämarkkinoille SEUT 107 artiklassa tarkoitettulla tavalla, ettei tästä päätöksestä seuraa, että tuen toteuttamista koskevien toimien, jotka ovat pätemättömiä sen vuoksi, että niihin on ryhdytty SEUT 108 artiklan 3 kohdan viimeisessä virkkeessä tarkoitettun kiellon vastaisesti, pätemättömyys korjaantuisi jälkikäteen. Muunlainen tulkinta johtaisi siihen, että kyseessä oleva jäsenvaltio hyötyisi mainitun määräyksen noudattamatta jättämisestä ja että tämän artiklan tehokas vaikutus jäisi toteutumatta (tuomio 24.11.2020, Viasat Broadcasting UK, C-445/19, EU:C:2020:952, 21 kohta).
- 31 Tästä seuraa, että tukea, joka toteutettiin ennen sen lopullisen päätöksen tekemistä, jossa se todetaan sisämarkkinoille soveltuvaksi, on pidettävä SEUT 108 artiklan 3 kohdan nojalla sääntöjenvastaisena kyseisen päätöksen tekemistä edeltävän ajanjakson osalta (ks. vastaavasti tuomio 15.12.2022, Veejaam ja Espo, C-470/20, EU:C:2022:981, 54 kohta).
- 32 Kolmanneksi unionin tuomioistuin on lisäksi todennut rajaamatta tätä toteamusta unionin oikeuden tiettyyn alaan, että seuraamusjärjestelmää, jossa määrätään sakoista tai muista pakkokeinoista unionin oikeuden määräysten ja säännösten vastaisen kansallisen säännösten noudattamisen varmistamiseksi, on pidettävä unionin oikeuden vastaisena pelkästään tästä syystä (tuomio 11.9.2003, Safalero, C-13/01, EU:C:2003:447, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 33 Näin ollen seuraamukset, joita määrätään SEUT 108 artiklan 3 kohdan viimeisen virkkeen vastaisen velvollisuuden noudattamatta jättämisestä siltä osin kuin velvollisuus kuuluu tämän määräyksen 31 kohdassa todetun mukaisesti valtiontukijärjestelmään, joka on otettu käyttöön

ennen sellaisen lopullisen päätöksen tekemistä, jolla järjestelmä todetaan sisämarkkinoille soveltuvaksi, ovat itsessään kyseisen määräyksen vastaisia, kun ne määrätään kyseisen velvollisuuden noudattamatta jättämisestä ajalta, joka edeltää kyseisen päätöksen tekemistä.

- 34 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toteamuksista ilmenee ensinnäkin, että energialain 9a §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetty velvollisuus hankkia alkuperäsertifikaatit ja esittää ne URE:n pääjohtajalle niiden kuolettamiseksi on osa valtiontukijärjestelmää, joka on otettu osaksi Puolan oikeusjärjestystä SEUT 108 artiklan 3 kohdan viimeisen virkkeen vastaisesti, koska kyseinen järjestelmä toteutettiin ennen kuin komissio teki lopullisen päätöksen, jossa tämä järjestelmä todettiin sisämarkkinoille soveltuvaksi, ja toiseksi, että tällainen velvollisuus oli siis kyseisen päätöksen tekemistä edeltävän ajanjakson osalta SEUT 108 artiklan 3 kohdan viimeisen virkkeen vastainen, ja lopuksi, että R:lle määrätty seuraamus koski kyseisen sääntöjenvastaisuuden aikana tapahtunutta velvollisuuden noudattamatta jättämistä.
- 35 Näissä olosuhteissa, jotka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarvittaessa tarkistettava, R:lle määrätyn kaltaista seuraamusta on tämän määräyksen 24–32 kohdassa mainitun oikeuskäytännön perusteella pidettävä SEUT 108 artiklan 3 kohdan viimeisen virkkeen vastaisena.
- 36 Edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että SEUT 108 artiklan 3 kohdan viimeistä virkettä, luettuna yhdessä SEU 4 artiklan 3 kohdan kanssa, on tulkittava siten, että se on esteenä sille, että yritykselle määrätään rahamääräinen seuraamus sellaisen velvollisuuden noudattamatta jättämisestä, joka on osa valtiontukitoimenpidettä, joka on toteutettu ennen kuin komissio teki lopullisen päätöksen, jolla kyseinen tuki todettiin sisämarkkinoille soveltuvaksi, kun asianomaisen velvollisuuden noudattamatta jättäminen on tapahtunut kyseisen päätöksen tekemistä edeltävällä ajalla.

Oikeudenkäyntikulut

- 37 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (seitsemäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

SEUT 108 artiklan 3 kohdan viimeistä virkettä, luettuna yhdessä SEU 4 artiklan 3 kohdan kanssa,

on tulkittava siten, että

se on esteenä sille, että yritykselle määrätään rahamääräinen seuraamus sellaisen velvollisuuden noudattamatta jättämisestä, joka on osa valtiontukitoimenpidettä, joka on toteutettu ennen kuin komissio teki lopullisen päätöksen, jolla kyseinen tuki todettiin sisämarkkinoille soveltuvaksi, kun asianomaisen velvollisuuden noudattamatta jättäminen on tapahtunut kyseisen päätöksen tekemistä edeltävällä ajalla.

Allekirjoitukset